

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83177
PODUREDNISTVO
34135 Trst, Vicolo delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija Lir 26.000
Letna inozemstvo Lir 40.000
Letna inozemstvo, USA dol. 30
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXVII. - Štev. 11 (1842)

Gorica - četrtek, 14. marca 1985 - Trst

Posamezna številka Lir 600

Priložnostne misli ob izredni obletnici

(Homilija tržaškega škofa pri maši po radiu v slovenskem jeziku ob 20-letnici oddaje iz cerkve v Rojanu 10. marca 1985)

POSTANEK NA POTI

Ze dvajset let je vaša nedeljska maša prenašana po radu. Dvajsetkrat petdeset je tisoč. Vsako leto pa ima 52 tednov in ta sveta maša se opravlja tudi na zapovedane praznike. Zato se je nad tisočkrat v tej župnijski cerkvi obnovila skrinvost, ki je vrhunc v življenju Cerkve. Po radijskih valovih je sveta maša dosegla nevidno množico, ki je raztresena po tržaškem, goriškem, videmskem ozemlju, po bližnjem Krasu, po Istri in po drugih krajih Slovenije.

Morda bi se radi tu ustavili in se odpocili, a nimamo časa. Potrebno je, da nadaljujemo pot. Saj tudi to izredno obletnico praznujemo s sveto mašo, ki je samo mejnik na poti našega že ustaljenega izročila in kaže pot naprej.

SPOMIN IN ZAHVALA

Vendar današnjo sveto mašo bogatijo posebna čustva. Težko je naštetí vse, a na nekaterih bom le spomnil. Med nami so tisti, ki so videli začetek radijskega prenosa maše, se zanj trudili brez presledka, vse do današnjega dne.

Ne morem naštaviti imen. Spominjam se jih po skupinah: duhovniki, pevski zbor, strežniki in verniki. Prisotni so, ceprav nevidni ali oddaljeni, uradniki in tehnički radijske ustanove in vsi zvesti poslušalci te verske oddaje.

Dovolite škofu, ki ne pripada nobeni od teh skupin, razen naključno, da se jih spomni vseh tudi v imenu tržaške Cerkve.

Lahko razumem, kaj v tej okoliščini čutijo razni sodelavci: predvsem upravičeno zadovoljstvo po dolgem in velikodušnem trudu, ki pri nekaterih blaž razumljivo utrujenost, a obnavlja v vseh voljo za nadaljevanje. Pridružuje se kak pomislek glede kakovosti njihove službe in želja po zboljšanju. In končno je upanje, da je bilo delo hvaležno sprejeti in mnogim v korist.

Verni bodo vse to vključili v veselo slavo Bogu. Vabilo pa vse poslušalce, naj se jim pridružijo v zahvali Bogu za vse darove, ki so jih prejeli in bili deležni po tem bogoslužnem opravilu.

V svojem imenu in v imenu Cerkve izražam pohvalo in iskreno hvaležnost vsem, ki so delali in še delajo za to radijsko oddajo, zlasti tistim, ki to delajo brezplačno in v ponizni zavesti, da služijo.

VOŠČILO ZVESTOBE

Predvsem želim izraziti svoje voščilo in to je voščilo zvestobe. Poslužujemo se radia, da po njem posredujemo evangeličij in v našem primeru, da prenašamo sveto mašo.

Ehvaristično dogajanje je svojevrstna sveta drama. Predstavlja in obnavlja Kristusovo žrtev na križu. V sveti maši se ponavlja velikonočna večerja, kakor jo je opravil Jezus pred svojim trpljenjem.

V vsem tem obstaja neka sličnost v gorovici. O radu bi lahko rekel, da je to sredstvo že tudi poslanica. Prav to pa velja tudi za mašni obred, ki ga sestavljajo razna znamenja, kretnje, zbrano občestvo in petje.

Voščilo zvestobe, ki ga polagamo na oltar, naj bi se uresničilo po molitvi. Predvsem gre za skladnost med skrinvostjo in simboli, ki jo prikazujejo, med resnicami in besedo, ki jo oznanja, med obhajanjem bogoslužja in pričevanjem življenja.

Moje voščilo se nanaša na sveto mašo, ki naj bi vedno bolj odkrito, jasno in prepričljivo govorila.

ODKRITA SPRAVA

Božje delo v Euharistiji mora biti razvidno. Evangelij tretje postne nedelje pravi o Jezusu: »Mnogi so začeli verovati vanj, ker so videli znamenja, ki jih je delal!«

Cerkve ima poslanstvo, da skozi stoletja nadaljuje z Jezusovim načinom delovanja. To se pravi, da mora prepričevati ljudi, da jih Bog ljubi po bratski in sol-

darnosti ljubezni, ki jo znajo razviti krištjani.

Po pričevanju apostola Pavla »mi oznamo križanega Kristusa«, ceprav vemo, da je za mnoge pohujšanje in nespadet. Apostol Pavel to jasno poudarja: »Oznamo Kristusa, božjo moč in modrost.«

Toda kako je mogoče danes razumeti križanega Kristusa tako, ko pa se zdi vse nasprotno? In vendar se v svetu uresničuje njegova napoved: »Kadar bom povzdignjen nad zemljo, postavljen na križ, bom vse potegnil k sebi.«

Tu je moč: tu je privlačnost ljubezni, kadar je ljubezen meso in križ in življenje, ki se daje. Tu je modrost, ki prevzema človeka, ko izgovarja besede, polne resnice in ljubezni do bližnjega, ki prepričajo in prevzemajo srce.

Mislim, da bo najboljše in vredno voščilo za dvajsetletnico oddaje svete maše v slovenskem jeziku po tržaškem radiu, a tudi hvaležno voščilo za vse, ki pri njej kakorkoli sodelujejo, naslednje:

Sveta maša, ki se tu obhaja, naj mnogim sporoča moč sprave z Bogom in miru med ljudmi. Vsi, ki se maše udeležujejo ali jo samo spremljajo po radiu, so ljudje sprave. To so može in žene, ki dosegajo spravo po odpuščanju. Udeleženci maše so občestvo, ki ga povezuje božja ljubezen. In ta ljubezen prehaja v svet in službi slogi, solidarnosti in vesoljnega miru.

Tiskovna konferenca slovenskih predstavnikov v Rimu

V torek 12. februarja je bila v Rimu na tamkajšnjem sedežu deželne vlade Furlanije-Julijske Benečije tiskovna konferenca slovenske delegacije. Namen tega srečanja s predstavniki italijanskega in tudi tujega tiska je bil predvsem ta, da se sezname občila in javno mnenje o sedanjem položaju slovenske narodne manjšine s posebnim ozirom na priprave za doseglo zaščitne zakona.

Tiskovno konferenco je odprl predstavnik agencije Alpe-Adria, ki je imela tehnično pripravo iste. Najprej je nato v imenu delegacije g. Mario Garup, župnik iz Ukev, prebral uvodno poročilo o sedanjem položaju slovenske manjšine v Italiji ter o njenem pričakovanju in zahtevi po zakonski zaščiti. V kratki sliki je orisal vsestransko podobo naše narodne skupnosti, posebej kar zadeva pričakovanje na zakonsko ureditev za rabe jezika, šolservo, kulturne ustanove in pravzaprav celovito zaščito na ozemlju vseh treh pokrajini, kjer Slovenci živimo.

V delegaciji so bili še Rafko Dolhar, Stojan Spetič, Igor Tuta, Marija Ferletič in Klavdij Palčič. Ti so nato odgovarjali na razna vprašanja, ki so jih zastavljali časnikarji.

Popoldne se je nato slovenska delegacija na rimskem sedežu PSI srečala z odgovornimi predstavniki socialistične stranke ter jim obrazložila svoje poglede na nujnost čimprejšnje zakonske ureditve celotnega vprašanja.

Policija je ubila domnevnega terorista

Pietro Maria Greco, star 38 let, doma iz Kalabrije, je bil že dolgo na seznamu domnevnih teroristov. Bil je pripadnik padovanske »Autonomia operaia«, že leta 1980 obožen združevanja v preveratniške namene, pa pred sodiščem oproščen. Dve leti zatem je bil zoper njega izdan nov zaporni nalog, češ da je bil član skupine, ki je v prvih mesecih leta 1982 izvedla kakih 30 atentatov. Toda do aretacije ni prišlo, ker se je ji uspešno izmaknil. Nasledi se je v Trstu in živel kot najemnik v nekem stanovanju v ul. Giulia.

Končno ga je policija odkrila in v soboto 9. marca naj bi ga agenti politične policije aretrirali na njegovem stanovanju. Domnevni terorist pa se je spustil v beg,

Slovenska manjšina od vseh najbolj zaščitena?

IZKRIVLJENA TRDITEV

Na občnem zboru Liste za Trst je bilo zlonamerno rečeno, da je slovenska manjšina na celiem svetu najbolj zaščitena (!). Treba je pogledati resnici v obraz in zvezdeli bomo tole:

Valdostancev francoškega jezika je 50 do 60 tisoč, približno toliko kot Slovencev v deželi Furlanija-Julijskih krajina, pa so neskončno bolj zaščiteni kot Slovenci. V Dolini Aosta ni kraja, ki ne bi bil označen s francoškim imenom in v dolini Walser pod Monte Rosa, kjer živijo ljudje nemške govorce, so napisi v nemščini in francoščini, v Algheru na Sardiniji, kjer živi majhna katalonska skupnost, so napisi dvojezični, manjšina pa zaščitena, da ne rečemo besede o Južni Tirolski, kjer ima nemška narodnostna skupnost v vsem prednost.

SLOVENCI NISMO POVOD MANJŠINA

Pri nas pa se v deželi s slovensko manjšino različno ravna. Na Goriškem uživa več pravic kot v Trstu, kjer prevladuje demagoška čustva nad stvarnostjo. Rado se poudarja, da so na Južnem Tirolskem (v boccenski pokrajini) Nemci večina, mi Slovenci pa smo povod manjšina. Pa prav to ni res!

Začinimo pri Južnih Tirolcih! Teh je 250.000, Slovencev 60.000. Stevilke so verodostojne, ceprav nihajo zaradi oseb, ki se narodnostno ne znajo opredeliti. Če se sedaj ozremo na deželo Trento-Južna Tirolska, katere del je boccenska pokrajina, tvorijo Nemci 25 % prebivalstva, 3 % Treb Benečij in 0,3 % celotne Italije. Valdostanci tvorijo 50 % prebivalstva v deželi Aosta in 1 % v Piemantu, kamor so vključeni. Slovenci predstavljamo v naši deželi 5 % prebivalstva, a smo v veliki večini (to so ugotoviti komisije, ki je prišla iz Bellinzone v Švici) v 17 občinah, v 8 občinah nas je 20-40 %, pod 10 % pa v desetih občinah. In še to se dogaja, da smo v nekaterih območjih občin kot je npr. Trst v večini (npr. na kraški planoti), drugje pa v manjšini.

DRŽAVA JE DO SEDAJ SLOVENCE ZAPOSTAVLJALA

Povedane številke pričajo o stvarnosti, ki zahteva pravni poseg države kot se je to zgodilo drugod, kajti drugače se pride do zaključka, da se proti Slovencem izvaja diskriminacija. In prav proti temu

zapostavljanju se borimo že 40 let. Država mora manjšino zaščiti in istočasno urediti odnose med vsemi sestavnimi prebivalstva. Že smo bili priča, kam vodi brezbržnost upravnih oblasti v tem oziru: ljudje si iščijo pravico na svoj račun. S tem pa taka oblast zgubi verodostojnost. Je to pot navzdol, ki se konča, ne da bi se vedelo kje.

SLOVENSKA SKUPNOST ODKLANJA VSAKO DIKTATURO

Vse to je bilo treba povedati, da ne bo prišlo do napačnih obveščanj in posmot. SSK se je odločila, da sodeluje v tržaški občinski upravi iz več razlogov, v prvi vrsti iz ideoloških. SSK ni levčarska stranka. Ne želimo, da se nas istoveti s strankami, s katerih gospodarskimi in družbenimi gledanji se ne strinjam. Za nas so vse diktature, vključno s tisto od proletariata, škodljive in pogubne. Brez osebne svobode gospodarstvo hira in s tem bogastvo ljudi. Ni treba iti daleč za potrditev te ugotovitve. Moramo pa levčarskim strankam priznati, da so doslene v stališčih do vprašanja narodnostnih manjšin. Pri tem se sprašujem, zakaj bi moral biti taka stališča monopol levice, ko pa obstajajo države, ki gotovo niso levčarsko usmerjene kot je npr. Švica, kjer je manjšinsko vprašanje izborni resen.

OPOZORILO ZAGRIZENIM NACIONALISTOM

Zato opozarjam: če se bo vzdušje nacionalizma znova vnelo zoper nas, bo to povzročilo pri nas nujen naklon k levici, ki kaže široko razumevanje za naše probleme. S tako opredelitevijo pa bi levica pridobila na verodostojnosti tudi v drugih stališčih, ki jih zagovarja. Osebno upam, da se naše dosedanje odločitve ne bodo izkazale za napačne. Odločeni smo, da prevlada v mestu razum in pride do sožitja, ki ga je treba graditi proti sedanji resničnosti.

Prof. Lokar je svoj poseg takole zaključil: »Kar se tiče občinskega proračuna, najavljam svoj pozitiven glas. Nočemo biti namreč nepošteni zavezni. Toda splošni položaj nas sili k oprenosti. Kako bomo v prihodnje ravnali, bo odločalo strankino vodstvo. In gotovo bo pri tem imelo pred očmi ravnanje drugih, predvsem naših zaveznikov.«

Pertini v Argentini

Predsednik italijanske republike Pertini se je konec preteklega tedna mudil na obisku v Argentini, od koder je namerali iti še v Brazilijo in tam prisostovati umestitvi novega brazilskega predsednika Tancreda Nevesa, ki je bila 14. marca. Zaradi smrti sovjetskega voditelja Černenka pa je svoj obisk okrajšal in v Buenos Airesu skupaj z zunanjim ministrom Andreottijem odpotoval že v pondeljek zvečer. V Buenos Airesu je Pertini obiskal mestno četrto Boco, kjer je največ Italijanov iz Ligurije in okolice Genove, sestal se je z italijansko skupnostjo in predsednikom Alfonsinom, sprejel pa je tudi skupino mater izginulih žrtev bivše vojaške diktature.

Počastitev spomina sv. Metoda v Londonu

V do kraja polni katoliški stolnici v Londonu je bila v sredo 27. februarja slovesnost v čast apostolov Slovanov, katero je pripravil Svet evropskih škofovskih konferenc, ki jo vodi angleški kardinal Basil Hume, njen podpredsednik pa je ljubljanski nadškof A. Suštar.

Slovena maša je trajala dobri dve ur. Poleg Humeja so sodarovali še kardinali Glemp (Poljska), Lustiger (Pariz) in König (Dunaj), nadalje 32 nadškofov in škofov (med njimi dr. Suštar) in več deset du-

kovnikov. Med mašo se je zbor Poljakov, ki so peli v staroslovanskem jeziku, menjal z zborom westminstrske stolnice. Govor o sv. Cirilu in Metodu je imel kard. Hume, ki se je ustavil zlasti pri zamisli svetih bratov, kako izpeljati edinstvo med evropskimi ljudstvi raznih jezikov in kulturnimi. Prošnje so bile v francoškem, nemškem, slovaškem, poljskem in irskem jeziku, med tistimi, ki so prinesli darove na oltar, pa sta bila tudi fant in dekle v slovenski narodni noši.

V Londonu se je dr. Suštar sestal tudi s tamkajšnjimi Slovenci in v Slovenskem domu, kjer je stanoval, je 28. februarja zanje opravil sv. mašo. Njihov dušni pastor je Ludvik Rot, primorski rojak iz koprske škofije.

■ Libanon doživlja vedno nova nasilja, ki povzročajo strahotno smrtno žetev. Ta je pretekli teden prišlo v mestni četrti Bejrut, v kateri živijo muslimanski šiti do atentata, ki je zahteval 92 smrtnih žrtev. Eksplozijo je povzročil namerno postavljen tovornjak, na katerem je bila ena tona tritola. Atentat naj bi bil del Hoenleinjevih pristavek, ki jih je v Libanonu veliko zlasti med šitti. Na jugu države pa je neki samomorilski tovornjak, pol razstreliva, zavozil v kolono izraelske vojske in povzročil smrт večjega števila vojakov.

Župnija in duhovni poklici

Nedelja je dan, ki nas vse združuje kot božjo družino, kot župnijsko občestvo, ki se je zbralok okrog oltarja. Čež teden smo razklopili po mestih in vaseh, po tovarnah in pisarnah, po njivah in vinogradih. Nedelja pa nas združuje. V cerkvi res lahko čutimo, da nas povezuje »en Gospod, ena vera, en krst, en Bog in Oče vseh« (Ef 4, 5-6).

Vsaka župnija ima zgled v življenju prvih krščanskih občin, o katerih je v Apostolskih delih zapisano, da »so bili stavnitvi v nauku apostolov in bratski skupnosti, v lomiljenju kruha in molitvah« (Apd 2, 42).

Zupnija je stanovitna v nauku apostolov, to je v Kristusovem nauku, na več načinov, najbolj pa tako, da se nenehno poglablja v božjo besedo in jo vrši. Redna oblika poslušanja božje besede je pri nedeljski maši. Vendar ni zadost, če božjo besedo samo slišimo, nato pa jo pozabimo. O takih poslušalcih pravi sveto pismo, da so podobni človeku, ki svoj obraz ogleduje v zrcalu, pa takoj pozabi, kakšen je bil (prim. Jak 1, 23-24).

Čisto drugače je evangelist Luka zapisal o Mariji, da je »vse te besede ohranila in premišljevala v svojem srcu«. Tako storimo tudi mi. Radi berimo, poslušamo in premišljujmo božjo besedo, tako sami zase kakor tudi v skupinah. Pred kratkim smo dobili nov prevod svetega pisma nove zaveze z mnogimi opombami, kar bo v veliko pomoč za boljše spoznavanje božje besede. Tudi verski tisk, ki teden za teden prihaja v župnijo, more veliko pomagati.

V župniji Bog posvečuje ljudi po zakramentih. Nedelja naj bo tudi za župnijo praznični dan, ko si vsi verni vzamemo čas za Boga, zase in za bližnjega. Nedelja naj bo dan sprave, ki nam jo Bog obilno deli v posebnem zakramantu. Kako prijetno je, če more kristjan prav na nedeljo s psalmistom zaklicati: »Blagor človeku, ki mu Gospod ne prišteva krivde« (Ps 32, 2).

Nedeljska maša je daritev vse župnije. Vsa dobra dela celega teda polagamo na oltar. Kristusova in naša daritev nas vodi k Očetu in povezuje v medsebojni ljubezni. Pri maši moramo odložiti vse razprtije in nesoglasja. Kristus nam govori: »Pojdij se najprej spraviti s svojim bratom, potem pridi in daruj svoj dar« (Mt 5, 24).

Ob oltarju rastejo in se utrjujejo duhovni poklici. Tisti, ki že zgodaj začutijo, da so poklicani, se radi bližajo oltarju kot ministri, bralci, pevci ali drugi sodelavci. Zato je zelo pomembno, da je bogoslužje v župniji lepo pripravljeno.

Eucharistija nam pomeni tudi trajno Ježusovo navzočnost v tabernaklu. Če je Bog med nami, ne smemo brezbrinno hoditi mimo njega. Globoka vera nas bo že sama po sebi vodila k češčenju Jezusa v euharistični skrnosti. Prihajajo tudi v skupinah. Določimo si ure češčenja. Koliko skrbi bi lahko odložili, koliko vprašanj in težav rešili v iskrenem pogovoru z Ježusom. Oltar in tabernakel sta sređišče župnije in vir njene duhovne moči. Prav ob tabernaklu bo marsikdo lažje spoznal, kam ga Bog kliče.

V župnijsko življenje nujno sodi tudi dejava v javna ljubezen in diakonija. To je služenje in pomoč bolnim, invalidom, ostarelim in koli potrebnim. Oznanjevanje Cerkve brez ljubezni ni prepričljivo. Zato diakonija ni samo zasebna gorenčnost nekaterih kristjanov, ampak naloga vse župnije. Hvalevredno je, da se v to dejavnosti še posebej radi vključujejo mladi, ker za vse velja, da je vera brez del mrtva (prim. Jak 2, 26).

Mladina naj raste v zavesti soodgovornosti za župnijo, za krajevno in vesoljno Cerkev. Prav ob tem bo marsikdo lahko zaslil božje povabilo: »Pojdij tudi ti v moj vinograd!« (Mt 20, 7).

Zakonci in starši imajo izredno veliko poslanstvo. Bolniki, invalidi in ostareli naj bodo vedno vključeni v župnijsko življenje. Morda bodo prav ti izmoliti največ duhovnih poklicev.

V mnogih župnjah so zaživeli župnijski pastoralni sveti, ki naj še prav posebno čutijo soodgovornost za živo župnijo. Vsi pa se iskreno vprašajo: Kaj naša župnija more storiti za duhovne poklice?

V vsaki, še tako majhni župniji, je mogoče zbrati vsaj majhno molitveno skupino. Kjer sta dva ali so trije zbrani v Ježusovem imenu, je Ježus sredi med njimi. To pa je najpomembnejše. Posebej naj o tem premisljajo župnije, v katerih že dolgo ni bilo nobenega duhovnega poklica.

Vsi ustvarjamo v svojih družinah in župnjah tako okolje, v katerem bodo povabljeni mogli spoznati svojo poklicanost in se z veseljem odzivati: »Gospod, takoj sem, pošli mene!« (Iz 6, 8).

(Iz pastirskega pisma slovenskih škofov za letošnji postni čas.)

Smrt v Kremlju

V teku dobrih dveh let je Sovjetska zveza doživelka kar tri smrti svojih državnih voditeljev. Po smrti Brežnjeva je prišel na oblast Andropov, a je že po 15 mesecih umrl. Nič bolje ni bilo z njegovim naslednikom Černenkom. Po 13 mesecih vladanja je umrl v nedeljo 10. marca v starosti 73 let.

Černenkova smrt svetovne javnosti ni presenetila, saj so jo vsi pričakovali. Bolj je presenetila naglica, s katero je bil imenovan njegov naslednik. Izbirala je padla na 54-letnega Mihaila Gorbačova, ki mu je pokojni Brežnev utrpel v sovjetsko vodstvo, ko je leta 1978 postal najmlajši član politbiroja. Odgovoren je bil predvsem za kmetijstvo in v tem delu pokazal veliko mero prožnosti. Tudi je pokazal zanimanje za poskuse gospodarske decentralizacije na Madžarskem. Leta 1983 je obiskal Kanado, lani decembra pa Anglijo ter vzbudil pozornost s svojimi odprtimi stališči.

Vsekakor odpira prihod mlajšega rodu na vodstvo države (sedemdesetletniki so s tem bili potisnjeni v ozadje) nove premike, zlasti še v gospodarstvu. Zunanja politika pa bo verjetno še nekaj časa domena sedanjega zunanjega ministra Grošnika.

★

OD TEDNA DO TEDNA

Nedeljske kantonalne (upravne) volitve v Franciji so pokazale, da so socialisti s 24,85 % glasov (5 odstotkov manj kot leta 1982) še vedno najmočnejša francoska stranka, a skupaj z ostalo levico dosežejo komaj 41,04 % vseh oddanih glasov. Sami komunisti so z 12,51 % izgubili več kot tri odstotke. Nasprotno pa so sredinsko desničarske stranke dosegle 49,09 % glasov. Če k njim prištejemo še 9 % skrajne desnice, ki jo vodi pod imenom »Narodna fronta« Le Pen, je antilevičarska fronta visoko presegla absolutno večino. Za socialiste se kažejo tako državoborske volitve prihodnje leto malo obetavne.

Postali smo morilci in izprijetenci

Ameriško gibanje, ki se zadnje čase vedno bolj zavzeto bori proti splavu, je svoji propagandi dodalo nov učinkovit dokument, tj. film »Zamolkli krik«. Izdelal ga je dr. Barnard Nathanson, bivši operater na kliniki za splave, a jo je zapustil in prestolil v vrste zagovornikov življenja.

S posebno tehniko ultrazvokov je film posnel zarodek od 12 tednov v trenutku, ko ga sonda skuša poskrati. Vidi se celo, kako se zarodek dvakrat skuša ubraniti smrtonosnemu instrumentu; ko se beg izkaže neuspešen, se prvi srhljivi grozi pridruži še druga: usta zarodka, ki je že popolnoma razvit, se odpre v zamolkel krik groze in bolečine, preden ga ubialska sonda docela ne poskrka in razkroji.

Se bolj pretresljivo govorji o tem problemu prof. Vanja Kržan v eni zadnjih številki Družine: Otrok — samo odpadek! Iz njenega izčrpnega poročila samo par odlomkov.

V knjigi, izdani leta 1971, sem prebrala tole: Pred 11 leti sem dajal anestezijo pri operaciji zunaj maternične nosečnosti. Tako sem držal v rokah najmanjše človeško bitje, kar sem jih sploh kdaj videl. V notranjosti ovojnice je tical droben človeček, komaj en centimeter velik in je nenavadno živahno plaval v amnijski te-

kočini. Ta izredno majhni človeček je bil popolnoma razvit: imel je dolge, tanke prstke, stopalca s prsti. Gibal se je izredno odločno in še zdaleč ni bil podoben zarodku s fotografij in slik.«

Drugi primer govorji o genetiku prof. Jerome Lejeune iz Pariza, ki si je ogledal filmski posnetek najmlajše filmske zvezde, kot jo je sam imenoval. Očarala ga je držnost in spremnost enajsttedenske Palčice, ki je delala skoke: »S stopalci se opre na steno maternice, skriči noge, potem pa se bliskovito odžene z iztegnjenimi rokami. Nekakšne breztežnost njene velesanske kapsule — plava v amnijski tekočini, ki naredi Palčico še lažjo — ji omogoča, da se giblje lahko, razmeroma počasi in z izredno nagljenostjo, polna miline in mladosti. Veliko let bo potreboval, če bo hotela še kdaj ponoviti tako dovršene skoke.«

Enajsttedenski Palčici se to veselo, življenju polno skakanje in obračanje kozolcev spremeni v »obupni krik groze«, ko ga zatre vacuumski sesalec. Dogodi se, da jih odstranijo še po treh mesecih ali celo kasneje. Takrat že zdavnaj niso več Palčki in Palčice, zato jih pa morajo ponančati na okrutnejše načine, ki jih ni še nihče opisal v nobeni od naših revij.

Prof. Vanja Kržan pravi dalje: »Le skozi zelo ozko špranjo smo pokukali v svetovno klavnicu nerojenih otrok ali v današnji holokaust, kot beremo o trgovini z zarodki, o presajjanju organov z zarodkov na ljudi in podobno. Ne uvidimo, da tak način ubijanja, kjer so žrtve nevidne, ne pozna meja. Otopelost čustev je velika hiba današnjega človeka.«

Ali bomo v taki družbi sploh preživeli? Vsepoposred srečemo samo nasilje nad bitji ki so v vsej zgodovini človeštva najbolj zatirana in brezpravna. Ce bi te nepregledne množice pustili živeti in sprevgoriti, bi nam gotovo očitali, da smo hinavci, morilci in izprijetenci!

Ameriške feministke, ki so oporekale filmu v gornjem naslovu, pa se bodo kljub vsemu še naprej slepile in varale kot doslej, češ da tak zarodek še ni zmogen čutiti bolečine ob vsrkjanju. Ali pa bodo še bolj klavrnno ugovarjale, da ima žena pravico do upravljanja lastnega telesa.

F. V.

Koprska škofija

V začetku januarja je bilo v koprsko škofijo inkardiniranih 184 duhovnikov. Od teh je 143 zaposlenih v dušnem pastirstvu, 13 je upokojenih, 17 jih deluje zunaj škofije, 11 jih je v škofiji v drugih službah. V Malem semenišču v Vipavi delujejo trije duhovniki iz ljubljanske nadškofije. V škofiji živi in deluje 24 redovnih duhovnikov, in sicer 9 frančiškanov, 5 kapucinov, 4 Lazaristi, 4 salezijanci in 2 mirnit.

V bogoslovju v Ljubljani ima škofija 17 bogoslovcov, eden študira na Gregorijevi v Rimu kot gojenec Germanika, dva abiturienta, kandidata za bogoslovje, sta pri vojakih. V Malem semenišču v Vipavi ima škofija 10 semeniščnikov. Ker so v vipavskem semenišču tudi gojeni iz ljubljanske nadškofije, je sedaj v semenišču 38 dijakov, od teh 10 maturov. V vipavskem semenišču je bilo doslej 499 dijakov, od teh je že 155 duhovnikov.

Utemeljen bi bil sum, da so se agenti imperializma vrnili v vse te avantgarde proletariata z namenom, da proletariat razdvajajo, namesto da bi ga združevali. Dandanes je vse mogoče!

d. c.

Bralci pišejo

Moč odveze

Lurd, 1962

Skof, ki je spremljal bolnike z organizacijo Unitalsi v Lurd, jim je v zaključenem govoru povedal naslednje:

Morda je kdo izmed vas razočaran, ker za časa našega bivanja v Lurdru ni bilo nobenega čudeža. Jaz sam sem bil priča velikemu čudežu. Mi, duhovniki in drugi, ki strežejo bolnikom, imamo šele okrog polnoči nekaj prostega časa, da se pogovorimo z Bogom in Marijo. Tako sem se odpravil malo pred polnočjo k votlini. Ko sem šel skozi vrt, sem slišal na trati pretresljivo vzdihovanje. Stopil sem tja in našel moža, naslonjenega na drevo. Vprašam: »Ste bolni? Vam je slab? Vam lahko kaj pomagam?«

»Nisem bolan... Nihče mi ne more pomagati.«

»Pojdite k Mariji. Ona vam bo pomagala.«

»Sem poskusil že tolkokrat nocoj, a ko pridev oboke, me nevidna roka pahnje nazaj...«

»Pojdite z mano. Sem tudi sam namejen k votlini.«

»Ne morem, ne smem. Tista nevidna roka mi ne pusti. Zajikal je na glas.«

»Morda vam lahko pomagam kot duhovnik?«

»Duhovnik ste?« je vzkliknil in se zgrudil k mojim nogam. Dvignil sem ga. Naslonjen na drevo je opravil skesan spoved. Potem sem ga prikel za roko in kot otroka vodil prek malo razsvetljenega traga proti votlini. Pod obok sem ga vprašal: »Vas tista nevidna roka še peha proč?«

»Ne! Ni je več!« je vzkliknil in mi stisnil roko. Ko je zagledal Marijin kip med gorčimi svečami, je padel na kolena in jokal kot otrok. Umaknil sem se v temo, ker ni bilo potrebno, da bi videl in vedel, koga je Bog izbral, da nad njim izreče odrešilne besede: »Jaz te odvezem...«

★

Kamenčki

Proletarci vseh dežel, združite se!

Tako je naročil svoj čas Karl Marx. Za dosego tega cilja imamo, kar je splošno znano, tudi takovano (ali sanovano) avantgarde proletariata, ki se imenuje komunistična partija. Sicer zgodovina ne pove, kdaj in kje je proletariat postavil to svojo avantgarde, a to ne bi bilo še nič hudega, če bi avantgarde to svojo zgodovinsko funkcijo tudi izvrševala. Narobe je to, da tega ne dela. Saj vsi vemo, da sta si glavni dve avantgardi, ruska in kitajska, neprestano v laseh. In sta po svojih pooblaščenih partijah, vietnamski in rdečih kmerov, celo v vojni. Da se grdo gledata zaradi Afganistana in zaradi ruske oborožene pripravljenosti na kitajskih mehjah. Da imajo v nekaterih državah kar po dvou komunistični partiji npr. v Španiji, v Grčiji, v Indiji. Ena je za sodelovanje z Rusi, druga pa temu nasprotuje. In da tudi v Evropi še ničisto razjasnjeno stanje z evrokommunizmom. Vse kaže, da smo še precej daleč od priporočila »združite se!«

Utemeljen bi bil sum, da so se agenti imperializma vrnili v vse te avantgarde proletariata z namenom, da proletariat razdvajajo, namesto da bi ga združevali. Dandanes je vse mogoče!

S ponosom naprej!

V goriškem Avditoriju smo goriški Slovenci v nedeljo 24. februarja ponovno odločno potrdili svojo opredelitev za samostojno in neodvisno politično življenje. Ni pa šlo to pot, kar so tudi prisotni in komentatorji pravilno ugotovili, zgoraj za politično manifestacijo. Ta je imela tudi kulturno obeležje, saj se je prepletala s slovensko pesmijo, ki so jo podali izbrani zbori iz vsega našega slovenskega kulturnega prostora. Bili so to pevci iz matične domovine, bratje s Koroške, Tržaške in Goriške.

S tem je bila nazorno potrjena osnova usmerjenost Slovenske skupnosti, ki potmeni najprej predanost slovenstvu, povezanost in enotnost med Slovenci, še nato politiko kot tako. Da je SSK dejavnik v današnji politični stvarnosti in da je povsem zakoniti ter prvenstveni politični predstavnik Slovencev v zamejstvu so potrdile s svojo prisotnostjo tudi številne delegacije, ki so se slavijo od deseterletnici goriške SSK udeležile. Bili so navzoči politiki, upravitelji, kulturniki in gospodarstveniki iz vse naše dežele, Koroške in Sloven

Življenje misijonske Cerkve

Priloga »Katoliškega glasa« št. 11 - 14. marca 1985

Vera naj povezuje Gorico in Nimbò Beseda nadškofa

Predragi duhovniki in verniki! Ko sem lani obiskal naš misijon na Slonokoščeni obali, so me zaskrbeli misijonski poklici, kako bomo nadomestili one, ki so končali določeni čas misijonarjenja, kako bomo izpolnili, kar smo obljubili škofiji v Bouakè in kako bomo nudili zaslужeni počitek onim, ki so že več let delovali v prvih vrstah.

Gospod je uslišal skupno molitev mnogih. S pomočjo enega misijonarja od PIME, dveh novih duhovnikov-misionarjev, Mihaela in Darija, nam je bilo omogočeno še nadalje vzdrževati dušno pastirstvo v okrajih Nimbò in Kossou. Ko smo premagali to prvo težavo, smo v sporazumu s škofovom iz Bouakè preučili posebni položaj v okraju Nimbò. V prvih desetih letih, odkar smo tudi mi tam, se je kraj zelo razvil in razširil.

Ta del mesta je doslej upravno spadal pod stolno cerkev v Bouakè. Ker se je ta kraj povečal in z njim tudi krščanska skupnost, ga je bilo treba ločiti in ustvariti novo, samostojno župnijo.

Tako imamo v kraju Nimbò zelo obširno ozemlje, ki se imenuje »župnija sv. Petra«, kjer število prebivalcev naglo raste in z njimi je v porastu tudi dober odstotek katoličanov. Tej skupnosti in tej novi župniji manjka prostorna cerkev, ki bi odgovarjala novim pastoralnim in bogoslužnim zahtevam. Od tod izhaja naša nova obveznost: dati našim bratom iz Nimbò prostorno cerkev, ki naj zadostuje povečani skupnosti.

V vseh časih so ljudje čutili potrebo svetišč za njihova božanstva in so s tem pokazali, da gledajo na svet z več kot naravnim pogledom. Kristjani s svojimi cerkvami potrjujejo versko razsežnost človeka, izpričujejo vero v Jezusa Kristusa in so jasno znamenje, da se zgodina Cerkve nadaljuje skozi čas. Poglejmo samo v naše kraje: cerkev in zvonik sta

Goriški nadškof p. Bommarco ob blagoslovu nove cerkvice v misjonu Kossou

kot osrednja točka, okoli katere se je razvilo občestvo.

Cerkev nam je kot varno zavetišče, neuničljivo oporišče navad in življenja; povezuje nas in nam zagotavlja, da bosta kraj in župnija še nadalje obstajala. Novi mestni in vaški gradbeni načrti danes vsega tega ne upoštevajo in jim za pomen cerkve ni mar, tako da strahotno trpi umetniški in krajevni značaj naselja. Kljub temu so nam kristjanom cerkve nujno in neobhodno potrebne. Saj so odličen prostor, kjer biva Bog med ljudmi in tvorimo mi ljudje svoje občestvo z Bogom. To je za nas zbiralnišče, kjer molimo, poslušamo božjo besedo in obhajamo evharistično bogoslužje, kar dokazuje, da pripadamo Jezusu Kristusu kot po veri živeča Cerkev.

Če je bila in je še za nas cerkev potreben kraj vzgoje, moramo imeti pred očmi, da to velja tudi za naše afriške brate, kateri s pomočjo krščanske skupnosti gradijo mestno ali vaško sožitje.

Mi imamo toliko cerkva, ki so jih postavili naši verni predniki, dočim jih afriški bratje nimajo. Mi prebivalci stare Evrope se zanimamo samo za osebne koristi in puščamo cerkve prazne. Mlade afriške Cerkve, ki čudovito izpričujejo, da so v molitvi res združene, pa nimajo svetišč, da bi se verniki tam

cerkvenim občestvom, navdušenja in življenja polnim, darujmo kraj bogočastja, da bodo tam molili za to staro in utrujeno Evropo!

V teh zadnjih letih dejavne prisotnosti naše goriške Cerkve v Afriki smo podpirali napredok tamkajšnjih prebivalcev, oznanjali evangelij in smo sprožili ustroj nove skupnosti; zdaj hočemo pomagati tudi cerkvenemu občestvu v Nimbò, da si postavi svoj božji hram.

Potem ko se je spreobrnil, je sv. Frančišek Asiški hodil po mestu in prosil miloščine, da obnovi cerkvico sv. Damijana, sv. Petra in Porcijunkulo. Klical je: »Kdor mi da en kamen, bo enkrat poplačan, kdor da dva, bo poplačan dvakrat; kdor tri, bo prejel trojno plačilo.«

V imenu dragih bratov iz Nimbò v enakem duhu stezujem roko in se vam v njihovem imenu zahvaljujem, vas blagoslavljam in prosim Boga, naj vas poplača.

P. A. V. Bommarco nadškof

zbirali, molili, peli in obhajali Evharistijo. Tem novim

KAKO SO BILI PORAZDELJENI PRISPEVKI POSTNE AKCIJE 1984

Misijonski postaji Nimbò in Kossou	152.609.201	(48,18 %)
Misijonarjem iz goriške nadškofije	60.700.000	(19,16 %)
Drugim misijonarjem	24.200.000	(7,64 %)
Gornja Volta	20.800.000	(6,56 %)
Center prostovoljcev za nerazvite dežele	15.000.000	(4,73 %)
Stroški za propagando	15.848.150	(5,00 %)
Pisarniški stroški in za odpravo pošiljk	25.541.964	(8,06 %)
Skupaj	316.699.405	

Postna nabirka 1984 po slovenskih župnijah

Standrež	2.100.000	4. Standrež	1.153
Gorica, slov. duhovnija	1.836.000	5. Gabrje-Vrh	1.088
Devin	1.155.000	6. Rupa Peč	1.016
Nabrežina	1.100.000	7. Doberdob	757
Sovodnje ob Soči	1.006.000	8. Devin	641
Doberdob	668.000	9. Pevna	619
Rupa-Peč	508.000	10. Števerjan	575
Števerjan	450.000		
Štmaver	441.000		
Gabrje-Vrh	430.000		
Podgora	405.000		
Jamlje-Dol	400.000		
Mavhinje	340.000		
Pevna	325.000		
Gorica-stolnica	269.500		
Sv. Subida (Krmin)	200.000		
Jazbine	45.000		
Skupaj	11.978.500		

PRVIH DESET SLOVENSKIH ŽUPNIJ NA OSEBO

1. Štmaver	lir 2.450
2. Jamlje-Dol	1.951
3. Sovodnje	1.214

■ Pomoč lačnim v Etiopiji. V eritrejsko pristanišče Massaua je 1. februarjar priplula ladja »Alima«, ki je pripeljala tisoč ton žitaric in sto ton stročnic. To je že tretja pošiljka lačnim Etiopcem, ki jo je oskrbela Italijanska Caritas.

■ Umorjen misijonar. Na tragičen način je izgubil življenje francoski misijonar 43-letni Georges Bodimèr, ki je deloval v Južni Afriki med črnskimi rudarji v Transvaalu. Med potjo od ene cerkve do druge je vzel na vozilo nekega belca. Ta pa je misijonarja do smrti zabodel, da bi se polastil njegovega avtomobila.

Gradimo skupaj kamnito cerkev!

Pravijo, da je mnogo lažje zgraditi cerkev iz opeke kakor pa iz živilih kamnov, tj. krščansko skupnost. Cerkevi iz opeke zadostuje primeren prostor, načrt, zadostno število delavcev in potrebnna sredstva. Za živo Cerkev pa je potrebno pripravljati zavest, zbujati velikodušnost in sposobnost. To delo nima ne počitka ne konca.

Že dolgo vrsto let skušamo v postnem času na razne načine ustanavljati živo Cerkev, najprej v misijonu Kossou, potem v Nimbò, ne da bi pri tem pozabljali utrjevati živo Cerkev v lastni škofiji.

Sadovi se že kažejo. Samo v začetku tega pastoralnega leta je v dveh misijonih več kot 200 ljudi začelo katehumenat, da se kmalu pridruži obširni krščanski občini, ki v Kossou šteje 3.000, v Nimbò po preko 4.000 vernikov.

Po letih priprave, načrtov in sejanja se bliža sicer počasna, a nenehna žetev. Kristjani rastejo in se množijo. Bogoslužni prostori ne zadostujejo več in vsak mesec postajajo bolj tesni. Prav zato želimo v tem postnem času doseči, da se v Nimbò zgradi nova cerkev, da bo kot Bogu posvečena stavba istočasno združevala brate. Pri tem seveda ne pozabljamo na druge namene. Ta zadeva je velika in važna, zakaj stavba bo kljub preprostosti mogočna, da bo v njej prek 600 sedežev in še nad 400 stojili. Zgrajena bo polagoma ne le s prispevki vernih iz naše škofije v času petih let, marveč tudi s požrtvovalnostjo in s skromnimi, a značilnimi sredstvi kristjanov iz Nimbò.

Misliti pa moramo pri tem na nekatere stvari. Nimbò se s svojimi 30-40 tisoč prebivalci ne da primerjati našim župnjam. Mesto Bouakè je štelo leta 1970 okoli 80.000 prebivalcev. Ima pet župnij, med njimi tudi Nimbò. Danes šteje prek 400.000 ljudi in še vedno raste. Obenem pa raste tudi krščanska skupnost. V

P. Gennaro, ki je zadnja leta deloval v Gorici na župniji Madonnina, je našel v Nimbò svojo drugo mladost

Don Michele, lanski goriški novomašnik s katehumeni (pripravniki na sveti krst) pred cerkvijo v Nimbò

nekoliko letih se je podvojila. Mašo in bogoslužje obiskuje 70-80 % krščenih, pri nas pa komaj 20-30 %. Upanje je rožnato.

Lahko bi ugovarjali, češ da se s tem zidanjem nove cerkve zanemarjajo nujne in važne razvojne potrebe ljudstva. Odgovorov na te posmiske je več. Predvsem ne bo za-

nemarjen razvoj, kot ni bil doslej. Potem pa si tudi ljudje sami želijo nove cerkve za bogoslužne namene, da se obnovi in pospeši skrb za krščanskega človeka. Smemo tudi reči, da je treba najprej iskati božjega kraljestva, rešitev duš in kar spada k temu. Gotovo bo nujno vse delati previdno, postopoma, ogibati

BREZBRIZNOST ZA STISKO BLIŽNJEGA JE ZNAK LASTNE SEBIČNOSTI

se tudi najmanjšega zapravljanja, da se zgradi svetišče kar mogoče poceni, s pomočjo domačih delavcev in škofijskih prostovoljcev, zlasti zidarjev itd.

Če pomislimo, kako smo mi navezani na svojo Cerkev, je naravno, da tudi verniki iz Nimbò upravičeno želijo imeti lastno svetišče, kjer bodo krščevali svoje otroke, posvečevali svojo ljubezen in v katerem se bodo zbirali ob veselih in žalostnih dogodkih.

Star pregovor pravi: kadar se gradi nova cerkev, se zapre ena jetnišnica. Saj se v cerkvi učimo ledobro delati, moliti in ljubiti Boga in bližnjega. Ni nam potreben pregovor, da to spoznamo: božja hiša med ljudmi pri nas in v misijonih zbira ljudi, da se učijo prav živeti.

Predlog o zidanju nove cerkve v Nimbò je v rokah škofijske skupnosti. Želeti je, da bi ta skupnost z veseljem videla dan, ko bo načrt uresničen, morda v najkrajšem času.

Spet v Zambiji

Dragi prijatelji! Junija na smrtni postelji v Lusaki, julija na počitnicah v Sloveniji, konec oktobra pa zopet v Mumbwi na priljubljenih podružnicah! Zanimivo — v vsem tem času v Mumbwi ni bilo nobenega, ki bi me nadomestoval. Stanko Rozman za vse sam! Sama Mumbwa ima okoli deset tisoč prebivalcev, podružnic je sedemindvajset, zraven tega Stanko še poučuje na gimnaziji. In vsa administracija!

Julija sem skoraj čudežno ozravel od prav moreče tropске malarije. Zdravniki niso dajali več nobenega upanja. Na srečo je pa Janez Mlakar, ki je bil ravno pri meni na obisku, slišal, da bi le še eno zdravilo utegnilo pomagati: Fansidar. Skočil je v lekarno, zaužil sem zdravilo in naslednje jutro sem po dvajsetih dneh zaužil prvo hrano. Kmalu nato sem zaprosil, da smem iz bolnišnice. Irski sobratje so me sprejeli v svojo skupnost in zelo lepo skrbeli zame. (Čez teden dni se Fansidar ni več dobil!).

Toda, ali me je res samo tisto zdravilo ozdravilo? Neka zdravnica v Ljubljani mi je rekla: »Še nikoli nisem toliko molila kot sem tokrat za vas.« Moj brat duhovnik je podobno zagotavljal o svoji fari Medani, in moji farani v Slavini na Postojnskem, ravno tako. To se je molilo!

Petak pred misijonsko nedeljo sem bil zopet v Zambiji. Bolelo me

je, toda povratna karta mi je iztekla. Ni se dalo, da bi jo podaljšal. Večji del počitnic sem tako in tako uporabil za misijonska predavanja. Iskreno sem hvaležen vsem, ki so me tako dobrohotno povabili, tako lepo predstavili svojim vernikom in me tako lepo obdarovali. Še posebej bi se rad zahvalil g. Jožetu Mrvarju, ki me ob vsakih počitnicah »zgrabi« za svoje Dolenjce in ki me je letos izročil še svojemu bratrancu Jožefu Mrvarju mlajšemu in drugim dolenjskim sobratom.

Torej, na samo misijonsko nedeljo sem zopet bil tisti stari misijonar na treh podružnicah 140 km proč od Mumbwe. Bila je pač njihova nedelja.

Ena od teh podružnic se razvija v pravo mestece zaradi bakrenih in drugih rudnikov. Druga, ki je le 16 km proč od prejšnje, je tudi majhno mesto: pet tisoč prebivalcev, in kot prejšnja, tudi ta okoli 900 otrok v osnovni šoli; tu pa je tudi središče kmetijstva in živinoreje. Tretja podružnica, ki sem jo obiskal to nedeljo, pa leži ob glavni cesti za Mumbwo, je nekako na pol poti med Lusako in našim misijonom in tako tvori naravno zemljepisno središče za kar 26 šol v krogu 35 km.

Kakor vidite, vsaka od teh postaj bi zlahka tvorila samostojno župnijo. No, jaz bi bil srečen, ko bi

naš ogromni misijon vsaj razpolovili, saj zajema nad 20 tisoč kvadratnih km. Zopet vsako nedeljo po 300 km, bencin pa vedno dražji!

Prvo nedeljo novembra smo v Mumbwi imeli birmo. Birmancev je bilo 110, čeprav smo birmo imeli tudi lani. In vendar škof ni prišel. Poslal je generalnega vikarja, on pa je nepričakovano odhitel na pogreb kakih 800 km severovzhodno od nas, kjer je umrl oče drugega zambijskega nadškofa. In vendar naši verniki niso pokazali videnega negodovanja. Iti na pogreb je po tukajšnji navadi prva in absolutna dolžnost in zato so verniki imeli razumevanje, čeprav so nekateri prišli do 130 km daleč, da bi srečali svojega novega škofa, mu podarili svoje skromne darove ter se z njim pogovorili o svojih malih krščanskih občestvih.

Hvala vsem za vse in srečno novo leto!

RADKO RUDEZ

■ Novo Marijino afriško svetišče. V glavnem mestu države Slonokoščena obala v Abidžanu je nadškof Bernard Yago 2. februarja blagoslovil temeljni kamen za novo cerkev »Naše afriške Gospe«. To ime je predlagal sv. oče ob svojem obisku leta 1980 v tej državi, načrt za cerkev pa je napravil italijanski arhitekt Aldo Spirito.

Misijonar med nami

V teku je postna akcija »Košček kruha za bližnjega«. V okviru te akcije navadno povabimo kakega misijonarja, da obiše naše šole, naše župnije, mladinske skupine. Letos je bilo težje najti slovenskega misijonarja. Končno smo ga le staknili v ljubljanski kliniki, kjer si je zdravil zlomljeno nogo. Je to p. Placid Praš. Povabili smo ga v Gorico in je prišel, čeprav ne za toliko dni, kot smo želeli: le od srede do sobote. Ob obisku smo mu zastavili nekaj vprašanj.

Pater, od kod ste doma?

Prekmurec sem iz Velike Polane, tam sem se rodil pred 44 leti.

Vi ste kapucin. Kje ste študirali?

V Škofji Loki, kjer imamo kapucini svoj samostan. Poleg mene je kapucin še en moj brat, ki je sedaj v Križu na Vipavskem.

Kako pa da ste postal misijonar?

Po šestih letih dela v Sloveniji so me predstojniki poslali v Rim študirat pastoralno bogoslovje. Tam me je italijanski sobrat navdušil za delo v misijonih. Težko je bilo zapustiti rodno Prekmurje, ker smo Prekmurci zelo navezani na svojo zemljo. Toda Jezus je rekel: »Kdor ljubi brate ali sestre bolj kot mene, ni mene vreden.« Zato sem se odločil in odšel v misijone pred petimi leti.

Kam ste šli?

V Centralno afriško republiko, kjer imajo kapucini svoj misijon v škofiji Bouar.

Kakšno je vaše delo v tej škofiji?

Ko sem prišel tja, so me pridržali na škofiji, ker sem več offset tiska. Zato je moje delo pravzaprav skrb za tiskanje knjig. Tiskamo katizme v domaćem jeziku sango; izdajamo mesečno glasilo Tengli ali Srečanje. In še razno drugo za potrebe škofije.

Kako da tiskate v domaćem jeziku? Saj misijonarji povečini tožijo, kako težko je v Afriki, ko je toliko raznih narečij, da se domaćini drug drugega ne razumejo in se morajo vsled tega posluževati ali angleščine ali francoščine.

V naši deželi je pa drugače. Tu vsi poznajo jezik sango. Zato je Cerkev sprejela ta jezik in se vse bogoslužje vrši v tem domaćem je-

ziku. V državi rabijo sicer tudi francoščino, toda mi se poslužujemo le domaćega jezika.

Kakšno je življenje v tej centralni afriški državi? Ali je tudi tam lakota kot drugod?

Ne, pri nas ni lakote, ker je dežja dovolj. Poleg tega so misijonarji naučili domaćine bolj umno obdelovati zemljo, namreč orati s kramami. Povrhu so pa uvedli še razne nove kulture, npr. posebne vrste riža, ki ne potrebuje vode, pa še to in ono. Francoski kolonialisti so gojili le nekatere monokulture: tobak, bombaž, kavo. Te so domaćini prodajali po nizki ceni raznim trgovcem in od njih kupovali živež. Sedaj je temu konec: domaćini pridejo dovolj hrane zase in niso več odvisni od brezsrečnih prekupčevalcev.

Kako pa da ste postal misijonar?

Z oznanjevanjem evangelija so začeli zelo pozno; prvi misijonarji so prišli šele leta 1938 in predvsem zaradi belcev. Kmalu pa so se nasečili prvi kapucini in danes je že kakih 20 % prebivalcev krščenih. V naši škofiji je npr. na 70 tisoč ljudi okrog 20 tisoč krščenih. Domačih duhovnikov nimamo še, ker je krščanstvo premlado.

Kako da ste si nogo zlomili?

To je zelo preprosto: na lestev sem zlezel, da bi nategnil električno žico, pa se je lestev spodrsnila in sem padel ter si nalomil stopalo. To je bilo bred božičem. Vrnil sem se v Slovenijo, kjer so mi v Ljubljani skupaj spravili zlomljene kostice in sedaj čakam, da se zaraščojo, da bom znova lahko hodil in se vrnil v misijone.

Hvala lepa za razgovor. Ko se vrnete v Afriko, se od tam kaj oglasite.

■ Avstrijski prispevek za dežele Tretjega sveta. V okviru lanskega družinskega postnega dne so zbrali v Avstriji 6.929.000 šilingov (1 šiling je 87 lir). Organizatorji upajo, da letosna nabirka ne bo manjša. Največ prošenj je prišlo iz Indije, za pomoč pa so zaprosile še druge države. Velik del pomoči so namenili lačnim Etiopcem.

Andrea in Fabio, dva misijonska prostovoljca ob pospravljanju manioke

Obračun postne nabirke v letu 1984

DOHODKI	
V blagajni 31. dec. 1983	783.673
Dekanat Gorica	31.864.370
Dekanat Oglej	8.054.530
Dekanat Červinjan	9.407.900
Dekanat Krmin	10.384.500
Dekanat Devin	3.635.000
Dekanat Gradišče	9.926.500
Dekanat Tržič	16.709.200
Dekanat Ronke	13.159.740
Dekanat Standrež	9.083.500
Dekanat Visko	15.160.700
Skupaj	127.385.940
Šole	13.342.030
Ustanove, zavodi itd.	68.378.070
Cunje in papir	13.580.830
Mašne intencije	4.000.000
Razni darovi	
in bančne obresti	89.563.015
Skupaj	317.033.558
Izdatki	316.699.405
Ostane	334.153

V primerjavi z letom 1983 je bilo nabranih 72.322.944 lir več (+29,55 odstotkov), na osebo 1.668 lir (+383).

SEZNAM MISIJONARJEV, KI JIH PODPIRA GORIŠKA NADŠKOFOVJA

1. P. Claudio Battistuta, Tajska
2. p. Claudio Bortolossi, Parma, Italija
3. p. Mansvet Božič, Brazilija
4. s. Ulderica Bressan, Bolivija
5. s. Pierfernanda Calligaris, Kenija
6. s. Tarcisia Carnieletto, Izrael

7. s. Bogdana Kavčič, Burundi
8. Ivana Cossar, Gornja Volta
9. Bernarda Cucit, Burundi
10. p. Franco Daltin, Paragvaj
11. p. Mario Diana, Gvatemala
12. Elda Forchiassin, Argentina
13. s. Ksaverija Furlan, Indija
14. p. Emilio Geromet, Indija
15. p. Lojze Gorjan, Čile
16. s. Elizabeta Likar, Egipt
17. s. M. Dolores Lisjak, Egipt
18. p. Rambaldo Olivo, Tanzanija
19. s. Marija Pahor, Mehika
20. p. Stanislav Pavlin, Hongkong
21. br. Aleksander-Praček, Brazilija
22. Venceslav Rijavec, Ekvador
23. p. Ambrogio Rinaldi, Brazilija
24. Giovanna Rizzato, Brazilija
25. p. Radko Rudež, Zambija
26. p. Ernest Saksida, Brazilija
27. p. Alberto Stacul, Tanzanija
28. p. Ivan Šanta, Madagaskar
29. p. Iginio Tiberio, Turin, Italija
30. Maura Toninato, Uganda
31. br. Bruno Viola, Kenija

■ Cerkev v Zimbabwe poziva k pomirjenju. Glavni tajnik škofovske konference v tej afriški državi, ki se je prej imenovala Rodezija, pomozni škof Patrick Mutume je pred državnimi volitvami, ki bodo že letos, pozval vse prebivalstvo, naj si prizadeva za pomirjenje, svoja politična stališča pa izrazi ne z nasiljem, ampak na volitvah in z medsebojnimi dialogom.

Kongregacija m. Terezije v neprestanem porastu

»Misijonarke ljubezni«, ki jih je leta 1950 ustanovila m. Terezija iz Kalkute, štejejo že 225 redovnih hiš v 50 državah z 2.000 sestrami. Te sestre vodijo 150 šol v najbolj zapuščenih predmestjih in skrbijo za 27.000 otrok, najnujnejšo hrano pa dajejo vsaj 50.000 ljudim.

Nove hiše za gobavce v Dimbokrò (levo). Desno: cerkvica v vasi Džebonoua (Bouakè)

Ameriški misijoni pred sto leti

V ZDA je izšel zbornik pod naslovom Slovenian letters by missionaries in America (1857-1874). Gre za fotostatični ponatis pisem, ki so jih slovenski misijonarji v tistih letih poslali v Evropo in jih je povečini objavila »Zgodnja Danica«, verski list, ki je izhajal v Ljubljani pod uredništvom Luke Jerana.

Pisma je zbral in objavil prof. A. Arnež, ki je napisal tudi obširen uvod v angleškem jeziku. Pisma so silno zanimiva, ker pričajo o življenju v Sev. Ameriki pred sto in več leti, ko država še ni bila svetovna velesila in tudi ne industrijsko razvita kot je danes. Pač pa je bila dežela bodočnosti in so se zaradi tega tja izseljevali iz Evrope v velikem številu, posebno Nemci; nekaj tudi Slovenci. Med priseljeni so bili tudi katoličani, ki je bilo treba zanje oskrbeti dušno pastirstvo.

V nekem oziru je bila takrat Sev. Amerika misijonska dežela in so tja hodili misijonarji iz Evrope. Sloveni najbolj poznamo škofa Friderika Barago. Toda bili so še drugi. V omenjenem zborniku izstopajo njihova imena: Franc Pirc, misijonar med Indijanci, frančiškan Oto Skola, Baragovo pomočnik, potem Godec in Skopac, ki sta oskrbovali nemške priseljence, Ivo Levic, ki je pastiroval v Pensilvaniji, Ignacij Mrak, ki je pozneje postal škof, in še drugi.

Med temi najdemo tudi Primorca Janeza Stibila, ki je najbrž od vseh pozabljen. O njem piše Zgodnja Danica: »Janez Stibil je doma iz Kamenj na Vipavskem. Sedaj je star 32 let (1853). Okrog leta 1850 je odšel v Ameriko. Vedno vnet za čast božjo je domače kraje zapustil, da je čez morje v Severno Ameriko se podal, kjer v Pensilvanski državi in sicer v Pittsburghški škofiji pridno dela za blagor svete katoliške Cerkve. On je dušni pastir nemške občine "Alleghany" pri Pittsburghu, kjer je bil tudi nekaj časa sedanji stolni dekan goriški, dobro znani gospod J. E. Mozetič, in ravno zida novo cerkev za svojo čredo, ki se dan za dnevom vidno množi in za katero dosedanja kapela ni bila nikakor več zadosti.«

Potem poroča, kako zbira denar za novo cerkev, koliko je že nabral, koliko dolga še ima itd. Pove tudi,

da je bila njegova cerkvica že dva krat okradena in da se morajo duhovniki v glavnem opirati na darove iz Evrope.

Naj bi sedanji Amerikanci ne pozabili, da so jim ljudje iz Evrope pomagali k blagostanju. Če kaj dobrega store za potrebne, samo vrčajo, kar so njih dedje prejeli.

KAKO JE URML SLOVENSKI MISIJONAR V AMERIKI

Leta 1859 poroča Zgodnja Danica o smrti misijonarja Lovrenca Lavtižarja. Poročilo je napisal misijonar Franc Pirc. Tu prinašamo njegovo poročilo v izvlečku:

»S prežaljenim srcem vam moram sporočiti smrt pobožnega Lovrenca Lavtižarja. Na sv. Štefana dan sem ga pokopal na pokopališču v Crow Wingu. Z misijonskega potovanja domov je zmrznil.

V Arbercrocetu je med Indijanci Otavani tri leta zelo goreče deloval. Toda zdelo se mu je, da je delokrog premajhen, pa se mi je ponudil za misijonskega pomočnika za misijonarjenje med divjimi Očipvani. Tri dni sva potovala ob zgornjem Missisipiju, da sva prišla do Lech Lakeja, kjer naju je čakalo 1.500 Otavanov, da bi slišali Kristusov evangelij. »Naš ljubi Lovrenc,« piše dalje g. Pirc, »je tako pohlev-

no, ljubeznivo in lepo indijansko pridigal, da sem imel nad njim veliko dopadenje. Vseh srca je bil pridobil in prav radi so ga Indijani imeli.«

Bližala se je zima. G. Lovrenc se je odločil, da bo prezimil med Indijanci ob Rdečem jezeru. Njegov župnik Pirc mu je naročil, naj čez zimo ne hodi okrog, temveč naj se drži doma in uči le najbližje Indijance ter jih utrujuje v veri. Toda v začetku decembra so mu sporočili, da je onkraj jezera kakih 12 milj daleč (20 km) več Indijancev hudo

bolnih in da želijo duhovnika in svete zakramente. G. Lovrenc se dvigne zgodaj zjutraj in se ob lepem vremenu poda čez zamrzlo jezero, da nudi bolnikom poslednjo tolažbo. Ko se proti večeru vrača domov, se vreme sprevrže. »Ko je pa nazaj šel, je jel na večer vihar in sever briti in pri njegovem steklenem mrazu je onemogel in v Gospodu zaspal,« poroča žalosten misijonar Pirc. »Na grob svojiga nepozabljiviga ljubljenca sim postavil bel križ, ki je sicer lesen, pa lepo izrezan, blagoslovljen in z mojimi solzami okropljen.«

Tako so pred sto leti misijonarji in umirali v Ameriki tudi slovenski misijonarji.

S. Uldeca Bressan med otroki v Yacuibi (Bolivijs)

Slovenski misijonar v osrčju Amaconke

Amaconka je največja reka Brazilije, ki tvori s svojimi pritoki ogromno območje pragozdov ob ekuatorju in kjer žive indijanska plemena še na način pred odkritjem Amerike. Med temi ljudstvi deluje že 30 let slovenski kapucin p. Mansvet Božič, po rodu iz Vipavske doline. Svoj apostolat takole opisuje:

Po požji dobroti delujem pri svojih 56 letih že trideset let kot misijonar v Braziliji, srečen da morem posebno prispevati k rasti božjega kraljestva in »civilizaciji ljubezni med Tikunas Indijanci v Amaconki. To območje meri 2.215.170 kv. km, prečkajo ga po dolgem in počez ogromne reke, pragozdovi so še nedotaknjeni, cestnih povezav skoraj ni. Misijonarjev je malo, ker hitro zbolijo tako zaradi hrane kot tudi zaradi vlažne vročine. Poleg tega

osrednja vlada ne dovoljuje več dostopa novim katoliškim misijonarjem (ker so postali zaradi odločne obrambe domačih Indijancev nadležni veleposetnikom in velikemu kapitalu, op ur.), pač pa daje rada dovoljenje raznim severnoameriškim pastorjem. Samo letos jih je prišlo na naše območje nad tisoč! Jaz sem k sreči ob pravem času dobil brazilske državljanstvo, tako da lahko delujem naprej.

Muslim na svojo dragu Vipavsko.

Morda je že pokrita s snegom, muslim na svoje domače, ki me že dve leti pričakujejo. Muslim na malece počitka, ki bi mi prav prišel po takolih letih, toda iz ljubezni do božjega Misijonarja se bom tudi letos odpovedal počitnicam. Ostal bom v Manausu, sredi amaconkega pragozda, z njegovo tropično vročino, ostal tu z voljo, da kljub svoji slabosti zmagam probleme, ki mi jih prinaša vsak dan znova.

Za Don Michelom še Don Dario

Lani 24. junija, na dan praznika Sv. Rešnjega Telesa in Krvi je goriški nadškop p. Bommarco podelil misijonski križ novomašniku Michele Stevanatu.

Prva duhovnika goriške nadškofije, ki sta odšla v misijon Bouaké v državi Slonokoščena obala sta bila Luciano Vidoz in Giacchino Rauigna. Tema se je po treh letih pridružil Flaviano Scarpin. Potem do 1983 ni bilo sprememb. Tisto leto se je odločil za pot v misijone, kljub svojim 70 letom, Maffeo Zambonardi. Vzdržal je deset mesecov, nato je bil prisiljen se vrniti.

Potrebna je bila odločitev kak-

ga mladega duhovnika, da okrepi goriško navzočnost v misijonih. Tako je lani mogel novomašnik don Michele uresničiti svoj mladostni sen in odprl vrata upanja, ki so se zdela za zmeraj zaprta.

Toda božji Duh veje kakor hoče in koder hoče. Morda je vplival vzhled don Michelija, morda je bil plemeniti nagib kak drug, dejstvo je, da se na odhod pripravlja don Franco Dario, zadnjih sedem let kaplan v Ogleju. Upati je, da bo sredi poletja že v Slonovoščeni obali. In to nas vse napoljuje z velikim veseljem. Pa tudi z upanjem, da don Franco ne bo zadnji...

NABIRKE PO SLOVENSKIH ZAVODIH IN ŠOLAH

Zavod sv. Družine - kapela in gostje	3.500.000
Sestre Čudodelne svetinje	2.000.000
Marijina družba	200.000
Molitvena skupina p. Pij	100.000
Nižja srednja šola »I. Trinko«	153.000
Osnovna šola Sovodnje	104.000
Osnovna šola Podgora	22.000
Skupaj	6.079.000

Nemško literarno priznanje Levu Deteli

Na Dunaju živeči slovenski avtor Lev Detela, ki objavlja tudi v nemškem jeziku, je septembra 1984 za svojo v nemščini napisano religiozno liriko prejel posebno priznanje neodvisne žirije zahodnonemškega mesta Witten. Znano je, da je Detela skupaj s svojo ženo Mileno Merlak v veliki antologiji pesmi o Mariji, ki jo je v Münchnu in na Dunaju izdala založba Herold (o tem je 13. sept. 1984 poročal tudi naš list), objavil nemške lirische tekste. Avstrijska založba Niederösterreichisches Pressehaus je nedavno ponatisnila reprezentativno antologijo nižjeavstrijskega pripovedništva, v kateri je objavljena tudi daljša novela Leva Detela o krajih in ljudeh ob češki meji na severu Avstrije. To knjigo je odkupila Nižjeavstrijska deželna vlada, ki jo kot darilo poklanja vsem maturantom nižjeavstrijskih gimnazij.

Lev Detela je v zadnjem času objavil v nemščini več esejev, razprav in zapisov, v katerih je širši javnosti predstavil najovejša dogajanja v slovenski literaturi doma in po svetu. Tako je izšel njegov esej o sodobni slovenski literaturi v knjižni obliki v velikem zborniku »Lesezirkel 1984«, ki ga je na Dunaju natisnila Avstrijska državna tiskarna.

Obširni Detelovi eseji o slovenski literaturi so na vidnih mestih izšli še v drugih časopisih in revijah, npr. v »Stuttgarter Zeitung« (28. apr. 1984), v münchenskem »Criticonu« (maj-junij 1984); ta je septembra in oktobra 1984 objavil tudi Detelov esej o Albancih na Kosovu, ki je že prej v nekoliko spremenjeni obliki izšel v dunajskem mesečniku »Berichte und Informationen«; medtem ko je Detelov pričak slovenske sodobne literature v posebnem zvezku 8. avg. 1984 ponatisnilo tudi glasilo švicarskega Vzhodnega inštituta v Bernu »Zeitungsbild«.

Detela je na daljši način spregovoril tudi o lanskoletnem Petrarkovem nagradowi Slovenskemu Gustavu Janušu. Esej o Janušu je objavila dunajska »Die Presse« 7. in 8. julija 1984, ponatisnjen pa je med drugim tudi v lanski četrti številki koroske kulturne revije »Fidibus«.

Na veliko je v nemškem svetu spregovoril Detela o Edvardu Kocbecku ob njegovi lanskoletni 80. obletnici rojstva. O Kocbecku je pisal v dnevniku »Luxemburger Wort«, v celovski »Kleine Zeitung« in v četrti številki avstrijske revije »Pannonia«, medtem ko je že v lanski drugi številki »Pannonia« predstavil Gustava Januša.

Lanska (22.) številka literarne revije »Loga«, ki jo Detela z Wolfgangom Mayerjem Königm izdaja na Dunaju, je veliko prostora posvetila Edvardu Kocbecku. Poleg drugega je objavljen Detelov prevod Kocbeckovega »Nemškega dnevnika«, novi prevodi Kocbeckovih pesmi ter Detelov esej o Kocbeckovem življenju in delu. V isti številki »Loga« piše nemška slavistka Hilde Bergner o slovenski literaturi Detelove žene Milene Merlak.

Božjepotna cerkev Srca Jezusovega v Drenici pod Krnom

Dvajsetletnica slov. maše po radiu

To važno obletnico je v rojanski župnijski cerkvi z mašo in pridigo proslavljal sam g. škof, ki je pohvalil vse tiste, ki se že toliko let trudijo za to radijsko odajo in se jim toplo zahvalil.

Ko smo po koncu leta 1964 in v začetku 1965 iskali primerno cerkev, so se oglašili nekateri glasovi, ki so »ponujali« svojo cerkev in predvsem svoj zbor. Ker smo izbrali Rojan, je skoraj prišlo do zamere: zakaj prav Rojan? Odgovor je zelo enostaven: držali smo se navodila koncilskih Konstitucij o svetem bogoslužju, ki je vpeljala rabe »domačega jezikov« pri svetih obredih. Stev. 20 omenjene Konstitucije namreč pravi: »Radijski in televizijski prenos svetih obredov, zlasti svete maše, naj se izvajajo obzirno in dostojno pod vodstvom in z odgovornostjo sposobne osebe, ki jo za to določijo škofje.« Tu ni šlo samo za zbor, ampak za resno in težko odgovornost, ki ni bila potrebna pri Sv. Justu. Slo je za točnost, trajnost (tudi brez zpora, če bi bilo potrebno), pridigo, točno izvajanje novih predpisov itd. Slo je pač za začetek, tvegan začetek... In odgovornost za to tveganje in vztrajnost je prevezel g. Stanko Zorko, kapelan v Rojanu. Ni bilo vedno lahkog. Za vse opravljeno delo smo mu zelo hvaležni in mu želimo, da bi pri tem delu še dolgo vztrajal.

Lojze Škerl, škofov vikar

V cerkvi v Nabrežini
bo v nedeljo 17. marca ob 17.30

ORGELSKI KONCERT

posvečen 300-letnici rojstva J. S. Bacha.
Skladbe bo izvajal prof. Hubert Bergant.
Vmes postne recitacije.

Skupnost in krščanska sprava

Kakor po vsej Italiji, so tudi pri nas v teku priprave za zborovanje, ki bo v Loretu v tednu po veliki noči. Nad 300 vernikov tržaške škofije, razdeljenih v 6 skupin, razglabljajo pojem in smisel sprave. To je predvsem notranji občutek in povezanost z Bogom, ki nam je prvi ponudil spravo. Pojem sprave se potem odpre v razmerje s človekom, bližnjim ali oddaljenim, z družbo, v kateri živi.

Predstavniki bližnjih dežel so se zbrali 2. in 3. marca v Monteortono, kjer so si izmenjali mnenja in izkušnje. V Trstu pa bo posebno širše zborovanje na škofijski ravni od 22. do 24. marca s sledenjem sporedom:

V petek 22. marca bo v stolnici sv. Justa ob 19. do 21. ure bogoslužje božje besede; predsedoval bo g. škof Bellomi; v soboto 23. marca bo v dvorani ob cerkvi sv. Marije Velike ob 15.30 posebno

Cerkev Srca Jezusovega v Drežnici

Ta cerkev, ki leži na pobočju 2245 m visokega Krna je prvi in glavni cilj letosnjega enodnevnega skupnega tržaškega romana, ki bo v četrtek 25. aprila.

Kaj bomo videli v tem veličastnem sestišču? Čim stopiš vanj, te preseneti veličina prostora, skladnost črt ter toplina barvnih odtenkov. Apsido krasí slika Srca Jezusovega, okrog katerega so zbrani angeli ter romarji od blizu indaleč. Ob vrhu oboka je nebeski Oče, ki je dal svojega Sina za rešitev sveta, kot pravi latinski napis. Desno so očaki Adam, Noe, Mojzes, levo Jezusove predpodobe Abel, Abraham, Melkizedek. Na stropu je prikazana pomnožitev kruha, obuditev Lazarja, pomiritev viharja, očiščenje templja.

Vse te podobe in raznovrstno okrasje je leta 1942 priklical v bivanje 44-letni slikar Avgust Černigoj, kateremu je pomagal kolega Zoran Mušič. Dvanajst apostolov je naslikala goriška umetnica Ema Galovič-Galli. Oltar iz raznobavnega marmorja in bleščeče mozaike je napravil Giovanni Novelli. Stroške za veliki oltar je plačala služkinja Kati Čušin. Poslikana okna so izdelali avstrijski mojstri v Innsbrucku.

Ob glavnem oltarju je prikazanje Marjeti Alakok (1674) ter oznanjenje. V ladji najdemo sv. Klaro, Ano, Marijo Magdaleno, Jurija (zavetnika poprejšnje cerkve), Frančiška Ksaverija, Izidorja (zavetnika kmetov in pastirjev). Pri oltarju sv. Jožefa je krasen relief »Počitek na begu v Egipt«. Mozaik Dobri Pastir je leta 1981 izobiloval prof. Franc Kokalj iz Ljubljane.

predavanje, kateremu bo sledil razgovor;

v nedeljo 24. marca bodo vedno v istih prostorih ob 15.30 poročila predstavnikov posameznih skupin, razgovor in zaključna beseda.

Zelo je zaželena tudi prisotnost slovenskih vernikov.

Lep uspeh naših športnic

Krasove (Zgonik) namiznoteniške igralke so v soboto 9. marca ponovno osvojile naslov državnih prvakinj. Zmagovito četverko so sestavljale Sonja Milič, Marina Cergol, Sonja Doljak in Damijana Sedmak.

Srečanje tajnikov krajevnih sekcij SS

V sredo 6. marca so se sestali tajniki krajevnih sekcij Slovenske skupnosti s pokrajinskim izvršnim odborom. Predmet srečanja so bila razna aktualna vprašanja, ki zadevajo pripravo na upravne volitve 12. maja ter razne pobude, ki jih misli stranka uresničiti v bližnji prihodnosti, kakor je proslava 40-letnice osvoboditve in konča druge svetovne vojne zadnjo nedeljo aprila v Mavhinjah, srečanje konca tega meseca s predstavnostvom Kraško-obalne skupnosti iz sosednje Slovenije ter kriteriji za sodelovanje na skupnih proslavah omenjene obletnice.

V razpravi je bila poudarjena važnost strankinega nastopa na bližnjih občinskih volitvah, ki sovpadajo z obdobjem bitke za pripravo in izglasovanje zaščitnega zakona, pri katerem mora biti manjšina soudeležena. Poudarjena je bila tudi potreba po ustvarjanju sožitja in objektivnega informiranja pripadnikov večinskega naroda o upravičenosti zahteve po zaščiti slovenske narodne manjšine. V ta namen je bila dana pobuda, da stranka v dejelnem okviru izda ustrezne plakat, ki naj prikaže splošno zahtevo manjšine po zaščiti v duhu ustave, mednarodnih obveznosti in demokracije.

Kar zadeva vprašanje referendumu v Miljah glede namestitev termocentrale, Slovenska skupnost poudarja, da je prva na Tržaškem izdelala dokument o tem objektu in na njegovih podlagi zavzela odklonilno stališče.

Kot znano, se je prebivalstvo miljske občine pretekel nedeljo z veliko večino (90 % na oddanih 70 % glasov) izreklo proti gradnji omenjene termocentrale.

Okrogle miza Mladinske sekcije

SSK

V soboto 9. marca je Mladinska sekcija SSK priredila okroglo mizo o globalnem zaščitnem zakonu slovenske manjšine v Italiji, na kateri sta sodelovala dejelni svetovalci SSK Drago Štoka in predsednik dejelnega sveta SSK Rafko Dolhar. Srečanja se je udeležilo precejšnje število mladih somišljenikov SSK, ki so po poseghih obeh gostov vneto povpraševali po

JUBILEJNO PRAZNOVANJE SV. JOŽEFA V RICMANIJI ob 80-letnici župnije

(1905-1985)

CERVENI SPORED

Sobota 16. marca: 20.00 srečanje misijarja g. Janeza Štarvarja s starši in vzgojitelji (v Baragovem domu).

Nedelja 17. marca: 9.00 sv. maša pri Domu (pričlono za spoved); 11.00 sv. maša v Ricmanijah (župnijska); 15.00 sv. križev pot in spokorniško bogoslužje; 17.00 večerna sv. maša.

Ponedeljek 18. marca: 10.00 velikonočna spoved šolskih otrok; 15.00 obisk bolničev po domovih; 20.00 srečanje misijanov s člani župnijskih svetov v Bregu (v Baragovem domu).

Torek 19. marca (praznik sv. Jožefa): 9.00 mladinska sv. maša z velikonočnim obhajilom šolskih otrok; 11.00 slovenska sv. maša in govor; 15.00 litanijske v blagov; 17.00 večerna sv. maša in sklep trdnevnice (poje duhovniki-glagoljaši iz Istre).

KULTURNI SPORED

(v Baragovem domu)

Nedelja 17. marca: 18.00 veseloigr J. Povšeta »Milijonarji v oblakih« v izvedbi PD Standrež.

Torek 19. marca: 18.00 nastop pevskega okteteta duhovnikov-glagoljašev iz Istre ter ženskega zborja iz Boljnjice.

Vse častilce in prijatelje sv. Jožefa vabi župnijska skupnost Ricmanje-Domijo

nekaterih vidikih različnih zakonskih osnutkov.

Po pozdravu Andreja Berdona v imenu odbora Mladinske sekcijske SSK je kot prvi spregovoril Rafko Dolhar, ki je udeleženec seznanil z možnostmi, ki jih ima zakon, ki ga bodo v kratkem obdarili. Seveda je prej potrebno, da ga napišejo, saj bi se izdelovanje zakona v parlamentu preveč zavleklo. Ravno zato je dal predsednik vlade Craxi nalogu ministru za dejavnost zadeve Vizziniju, da izdelava zakon, ki ga bo nato vlada predložila v parlamentu, kjer bo osnutek verjetno tudi odobren. Kakšen bo ta zakon, je sedaj težko ugibati, je dejal Dolhar, toda ne smemo si pričakovati od tega zakona »končnega odrešenja« in rešitev vseh problemov naše manjšine, kot tudi ne smemo biti pessimisti. Kot vsaka kompromisna rešitev bo tudi ta zakon obsegal nekatere zadovoljive in nam naklonjene točke, druge pa manj.

Po tem zanimivem Dolharjevem posegu je Drago Štoka govoril o različnih zakonskih osnutkih in odgovarjal na vprašanja, ki so zadevala vsebine predloženih osnutkov.

★

Cestitke

Barbara Škerlavaj z Opčin je v ponedeljek 11. marca diplomirala na vseučilišču v Trstu z najvišjo oceno iz biologije.

Iskreno ji čestitajo starši, sorodniki in prijatelji. Pridružuje se tudi mešani zbor »Sv. Jernej« z Opčin.

ZVEZA CERVENIH PEVSKIH ZBOROV V TRSTU

vabi na vsakoletno revijo

PESEM MLADIH

ki bo v nedeljo 17. marca ob 17. uri
v Kulturnem domu v Trstu

Kolegu dela Emili Hvali v slovo

Zakaj te moje misli? Delala sva skupaj 35 let. Poznala sem twojo zvestobo dela v korist Katoliške knigarne, katero si nad vse spoštoval, ljubil. Sposoben in molčeč, poznal si vse, vedel si mnogo, svoje znanje si nam mlajšim posredoval, spoštoval si vse.

Mnogo si v življenju pretrpel in mnogo žrtvoval, vedno si nam o tem pripovedoval. Ko prišel je čas, si se tiho odmaknil, in tako na tihem si v večnost odsel.

Videla sva se v soboto, ob žalostni priložnosti, ob pogrebu soprege našega bivšega kolega na delu. Stisnila sva si zadnjic roko, in danes vest, da te ni več!

Rahla naj ti bo domača zemlja podgorška, nam pa ostane lep spomin nate.

A. B.

Skof piše tatu

V mestu Molletta je januarja nočni čuvaj, v spopadu smrtno ranil 22-letnega Massima. Krajevni škof Tonino Bello mu je po smrti posvetil naslednje pismo:

Širite „Katoliški glas“

Z GORIŠKEGA

Prva seja škofijskega pastoralnega sveta

V soboto 9. marca popoldne je bila v bogoslovem semenišču v Gorici prva seja novo imenovanega škofijskega pastoralnega sveta. Sejo je vodil g. nadškop. Začela se je z molitvijo in duhovno misliojo v kapeli sv. Karla ter se nadaljevala v prostorih semenišča. G. nadškop je po pozdravu tudi v slovenščini orisal namene pastoralnega sveta, kakor izhajajo iz koncilskih dekretov in iz cerkvenega zakonika. Nato je prešel k dnevnemu redu. Navzoči so bili vsi svetovalci, razen enega, in sicer 43, med temi osem slovenskih zastopnikov.

Ker je to bila prva seja, je bila glavna naloga shoda, da se izvlijo vodilni organi sveta. Zato je bil najprej odobren pravilnik, nakar so sledile volitve članov izvršnega odbora: predsednik je po zakonu nadškop, za tajnika pa je bil izvoljen Franco Gaggiola iz Gorice, za člane pa: s. Virgilia Bettiga za redovnike, don Frediano Provedani, salezijanc, za redovnike, Marija Ferletič za slovensko občinstvo, Emanuele Pensabene (Tržič), Stefano Gimona (Gradež), Francesco D'Agostinis (Červinjan) kot zastopniki laikov. Poleg navedenih je v izvršnem odboru še don Nevio Pin kot vodja dušopastirskega urada.

Med poročili je bilo napovedano, da bo ob prazniku škofijskih zavetnikov sv. Mohorja in Fortunata 14. julija srečanje vseh članov duhovniških škofijskih svetov, v septembri pa vseh članov škofijskih pastoralnih svetov in sicer obakrat v Ogleju.

IZSEL JE »PASTIRČEK« ST. 6

Pripomba

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

V svojem pojasnilu, objavljenem v Katoliškem glasu dne 7. marca dr. Simčič pravi, da se njegova trditve, da je bil on edini slovenski odvetnik, preganjan od fašizma, nanaša na leto 1931. Tega pa v Kaledarju ni podprt, zato sem jaz razumel, da e mislil na celotni čas fašističnega režima.

Danes pa mi iz izvirnih listin izhaja, da je enaka usoda, kakor njegova in prav v istem času, zadeva tudi dr. Jožkota Pavlinu iz Gorice, ki se je moral boriti vse od 14.9.1929 do 24.12.1932, da so ga vpisali v imenik odvetnikov! Zadeva je morala biti dr. Simčič dobro znana, saj sta se oba dobro poznala!

Niti o »političnih« razlogih, ki jih dr. Simčič v pojasnilu navaja, ni sledu v Kaledarju od leta 1976, zato sem mislil, da je šlo za kako drugo ostrejše delovanje, ki bi ga bilo lahko spravilo pred fašistično sodišče.

Vsekakor, osrednja Vrhovna rimska komisija je navedene očitke proti dr. Simčiču, in tudi vse one iznešene proti dr. Pavlinu, zavrnila!

Pripominjam tudi, da so dr. Pavlinu že naprej sitnarili: novembra 1933 so ga opomnili, da si s strankami ne sme doprovati v slovenščini in da mora tudi odvetniško tablo izstaviti v italijanščini; oktobra 1934 so ga pa opomnili, da mora rabiti priimek v italijanski obliki, kakor mu je bila uradno označena.

Toliko na znanje in s spoštovanjem!

Dr. Avgust Sfiligoj

Izjava

Prejeli smo s prošnjo za objavo:

Zupnijskemu svetu iz Trebelj Odbor KD »Primorec« je mnenja, da lahko dokažemo strpnost in željo po medsebojnem razumevanju in sodelovanju samo z odkritim in neposrednim pogovorom med seboj, zato se ne namerava spoprijeti prek javnih občil z neumestno polemiko, ki jo načenjate v odprttem pismu, objavljenem v Primorskem dnevniku, Katoliškem glasu ter Novem listu.

OBVESTILA

V Katoliški knjigarni v Gorici je na voljo veliko starega papirja vseh vrst po zelo ugodnih cenah. Zlasti priporočamo to učencem in šolam.

Zanimivo predavanje. Društvo slovenskih izobraževalcev v Trstu in združenje »Most« vabita na predavanje, ki ga bo imel dr. Damjan Prelošek pod naslovom »Kako je nastal terezijanski Trst«. Predavanje bo v ponedeljek 18. marca ob 20.30 na sedežu Slovenske prosvete, ul. Donizetti 3, Trst.

Slov. Vincencijeva konferenca v Trstu vabi k maši za duhovne poklice in k duhovni obnovi, ki bo v četrtek 21. marca ob 16.30 pri Solskih sestrach pri Sv. Ivanu v Trstu, ul. delle Doccie 34.

SLOKAD iz Trsta sklicuje v torek 19. marca ob 20. uri redni občni zbor, ki bo na sedežu Slovenske prosvete v Trstu, ul. Donizetti 3. Vabljeni vsi člani in priatelji te pomembne ustanove v korist slovenske mladine.

DAROVI

Za Katoliški glas: Olga Troha ob drugi obletnici smrti Antonije Toroš 20.000; Antonič Marija 9.000; I. K., Devin 50.000; Mirko Brezigar 24.000; družina Sturm 24.000; Kogej 20.000; Bazilija Štanta 74.000; Milka Bratinja 4.000; Anton Bak v spomin pok. sestre Marije Facchini-Bak 50.000 lir.

Za Katoliški dom: V.J.D. 50.000; Marijana družba 30.000 lir.

Za novo telovadnico v Gorici: V.J.D. 50.000; upravni odbor Katoliške knjigarnice v spomin pok. Emila Hvala 100.000 lir.

M. R., Gorica: za Katoliški glas, za lačne po svetu in za gobavce po 50.000 lir, za Sv. goro 25.000 in za družino Valentinič v spomin pok. Emila 50.000 lir.

N. N., Podgora: za novo telovadnico v Gorici 50.000, za Katoliški glas 25.000 in za slovenske misijonarje 25.000 lir.

Za Našo pot: Humbert Močnik 10.000 lir.

Za Gorisko Mohorjevo družbo: Kogoj 9.000 lir.

Ob 20-letnici smrti glasbenika Stanka Premrla: N. N. za orgle v Pevmi 30.000 in za novo telovadnico 20.000 lir.

Za cerkev v Steverjanu: hčerke in sin ob tretji obletnici smrti Antonije Gravnar 150.000 lir.

Ob deseti obletnici smrti moža Julijana: Anica Ozbot iz Sovodenj za cerkev v Sovodenjih in na Peči, za pevski zbor Rupa-Peč in sekcijsko krvodaljalcev v Sovodenjih po 15.000 lir.

Za župnijsko dvorano v Nabrežini: nabirka na 4. nedeljo v februarju 115.000; domači ob pogrebu Gilde Radovič 70.000; Erminija, Otilija, Danila, Vida, Silvana, Ana, Marija, Bernard, Silva, Sonja, Luka, Vittoria R. namesto cvetja na grob Jožefa Gon skupno 70.000; brat v isti meni 30.000; A. P. in S. P. 50.000; ob tragični smrti Milene Peric 30.000; N. N. 25.000; G. J. 10.000; Olga S. 10.000; Pertot 5.000; Pipan 5.000; Renzi 5.000; Devetak 5.000 lir.

Ob blagoslovu hiš v Kamnolomih - Nabrežina za novo kapelo istotam 1.800.000 lir.

Za Skupnost Družina - Općine: Ema Kralj, Trebeče v spomin na Alberta Kralja in Gizela Vidau 20.000 lir.

Za sklad Mitja Čuk: Vladimir Ščuka v spomin Avguština Gregoriča 10.000; Vladimir in Ida Ščuka v spomin Maria Faganel 25.000; svojci 25.000; Mario Briščič z družino v spomin na Milivoja Pertota 20.000; Neva Colja-Succi z družino v spomin Melite Pregarc 20.000; Dorina, Mirko in Thea Kralj v spomin pok. Gizele Vidau 15.000; družina Kralj-Berdon 5.000; Danilo Giavina v spomin na sestro Izidoro 25.000; Neva in Fabrizio Tommasini v spomin na tetu Izidoro Glavina 100.000; Anica Gombač v spomin na svoje drage 15.000; družina Sivitz v spomin na Marijo Grgić 20.000; Milan in Karla Vidali v spomin Gizele Kralj 10.000; družina Dreječeva, Padriče v spomin na Marijo Grgić 10.000; družina Grgić v spomin na Borisa in Marijo Grgić 20.000 lir.

Mladinska sekcijska Slovenske skupnosti v Gorici vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v malih dvoranih Katoliškega doma v nedeljo 17. marca ob 10. uri v prvem, ob 10.15 pa v drugem sklicanju. Dnevnih red: pozdrav predsednika, pozdravi gostov, tajniško poročilo, razna druga poročila, volitve novega odbora in odobritev pravil. Vljudno vabljeni.

Za cerkev na Općinah: Anica Ferluga v spomin na moža Danila 50.000; družina Di Lenardo v spomin na Silvana 30.000; Marija Milič ob življenjskem jubileju 25.000; Danila Tence-Vidau namesto cvetja na grob Marije Briščič-Simič 10.000; Marija Sosič 10.000; Viktorija Puppis-Skerlavaj 5.000 lir.

Za cerkev na Ferligh: Anica Ferluga v spomin na moža Danila 50.000; Ivanka in Marija v spomin na Danila Ferluga 20.000; družina Budai v isti meni 5.000; Olga Piščanec namesto cvetja na grob istega 15.000 lir.

Za cerkev na Banah: Zvonko Vidau 30.000 lir.

Marija Millič, Općine ob svojem življenjskem jubileju: za cerkveni zbor »Sv. Janez« Općine 25.000; za zbor Vesela pomlad z Općin 25.000 in za Sklad Mitja Čuk 25.000 lir.

DUHOVNIJA SV. IVANA - GORICA

prireja vsakoletna

TEOLOŠKA PREDAVANJA

ki bodo vsak četrtek v marcu ob 20.30

v Katoliškem domu v Gorici

— 14. marca: dr. Oskar Simčič:

»Ali je nedelja še Gospodov dan?«

— 21. marca: dr. Marino Qualizza:

»Cerkven znamenje in zakrament odrešenja.«

— 28. marca: dr. Anton Stres:

»Ali ljubezen premaga strah?«

PO PREDAVANJU BO VEDNO TUDI RAZGOVOR S PREDAVATELJEM.

Šport

Under 15 (moški)

OLYMPIA - JAMLJE 2:0

V slovenskem derbiju prvenstva »Under 15« so bili mladi odbojkarji Olympia boljši od Jamelj. Tekma je bila dokaj borbeno predvsem v prvem setu, ko sta bili ekipo enakovredni do 10 točk, nato pa je Olympia napravila manj napak in set dobila. V drugem setu je ekipa iz Jamelj popustila in Olympia je zmagala.

Za Olympia so igrali: Cotič, Spacapan, Bregant, Bertolini, Degrassi, Koršič, Lutman, Terpin, Dornik, Brajnik, Peric.

Postni govori

Na sporednu so vsak torek in petek ob 16.30 na radiu Trst A.

Petak 15. marca: Greh, odklon klica in odpad od svoje poklicnosti (dr. Lojze Vetrih).

Torek 19. marca: Poklicani k spreobrnjenju (Lojze Šinkovec).

Petak 22. marca: Poklicani, da sebe drugim darujemo (Vinko Paljk).

Razpis likovnega natečaja

Sklad »Mitja Čuk« razpisuje likovni natečaj za osnutek svojega znaka in sicer pod naslednjimi pogoji: Tema: »Pomagajmo otrokom!« Natečaj se lahko udeležijo otroci do 14. leta starosti. Izdelki so lahko v poljubni tehniki, vendar je obvezen format A4. Osnutki naj bodo opremljeni na narobni strani z imenom, priimkom in naslovom. Osnutke pošljite na naslov: Sklad »Mitja Čuk«, Narodna ul. 79, 34016 Općine, do 31. marca.

Izdelke bo ocenila šestčlanska komisija likovnikov. Prvognajeni osnutek postane znak skладa. Podeljene bodo tri nagrade: 1. nagrada mini magnetofon; 2. nagrada knjižni bon za 50.000 lir; 3. nagrada knjižni bon za 20.000 lir. Mnenje komisije je dokončno in je vsaka pravna pot izključena. Vsi izdelki bodo razstavljeni.

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski oglasi in osmrtnice 350 lir, k temu dodati 18 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

Radio Trst A

Spored od 17. do 23. marca 1985

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župnijske cerkve v Rojanu. 10.30 Mladinski oder: »Pravljica o črkah.« 11.45 Vera in naš čas. 12.00 Kmetijski tednik. 14.10 Nedeljski zvon. 15.00 Sport in glasba ter prenos z naših predritev.

Ponedeljek: 8.10 Nedeljski zvon. 10.10 L. Cherubini: Medea (1. dej.). 11.35 Beležka. 12.00 Smer slovenske gore. 13.20 Glas »fraztonarce«. 14.10 »Jaked Vohlač, otroški detektiv.« 15.00 Iz šolskega sveta. 16.00 Priovedništvo. 17.10 Komorni orkester RTV Ljubljana. 18.00 Kmetijski tednik.

Torek: 8.10 Med Brdi in Jadranom. 8.40 Popevke. 10.10 Oddaja za otroški vrtec. 10.20 L. Cherubini: Medea (2. in 3. dej.). 11.40 Beležka. 12.00 Filmskemu ustvarjanju naproti. 14.10 Povejmo v živo. 15.00 Mladi mladim. 16.00 Veter raznaša besede. 16.30 Postni govor. 17.10 Komorni orkester RTV Ljubljana. 18.00 G. Laenen: »Atmosfera, diapazoni.« Radijska igra.

Sreda: 8.10 Gospodarska problematika. 8.40 Popevke. 10.10 Koncertni in operni spored. 11.00 Oddaja za 2. stopnjo osnovne šole. 11.30 Beležka. 12.00 Sestanek ob dvanajstih.